Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. balandžio 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Muitų sąjunga ir bendras muitų tarifas — Bendrijos muitų kodeksas — Muitų tarifų lengvatos — Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93 — 74 straipsnio 1 dalis — Produktai, kurių kilmės šalis yra lengvatas gaunanti šalis — Transportas — Nerafinuoto palmių branduolių aliejaus, kilusio iš kelių šalių, kurioms taikomas vienoda muitų tarifų lengvata, mišinio siuntos“

Byloje C-294/14

dėl *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgo finansų teismas, Vokietija) 2014 m. gegužės 8 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. birželio 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

ADM Hamburg AG

prieš

Hauptzollamt Hamburg-Stadt

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas N. Wahl,

posėdžio sekretorius V. Tourrès, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. birželio 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *ADM Hamburg* AG, atstovaujamos *Rechtsanwälte* H.-J. Prieß ir R. Stein,

— *Hauptzollamt Hamburg-Stadt*, atstovaujamos J. Thaler,

— Europos Komisijos, atstovaujamos L. Groenfeldt ir B.-R. Killmann,

susipažinęs su 2015 m. rugsėjo 10 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 253, p. 74; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 6 t., p. 3), įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 2010 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1063/2010 (OL L 307, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 9 t., p. 65; toliau – Reglamentas Nr. 2454/93), 74 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *ADM Hamburg AG* (toliau – *ADM Hamburg*) ir *Hauptzollamt Hamburg-Stadt* (Hamburgo miesto centrinė muitinė, toliau – muitinė) ginčą dėl pranešimo apie importo muitą, mokėtiną už nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntas, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 2454/93

3 Reglamento Nr. 2454/93 72 straipsnyje numatyta:

„Toliau nurodyti produktai laikomi lengvatomis besinaudojančios šalies kilmės:

a) tik toje šalyje gauti produktai, kaip apibrėžta 75 straipsnyje;

b) tik toje šalyje gauti produktai, kuriems panaudotos ne vien tik joje gautos medžiagos, jeigu minėtos medžiagos buvo pakankamai apdorotos arba perdirbtos, kaip apibrėžta 76 straipsnyje.

4 Reglamento 74 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Produktai, deklaruoti išleisti į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje, turi būti tie patys, kaip produktai, eksportuoti iš lengvatomis besinaudojančios šalies, kurios kilmės jie yra laikomi. Prieš tai, kai produktus deklaruojama išleisti į laisvą apyvartą, jie neturi būti kaip nors pakeičiami ar perdirbami arba jiems neturi būti taikomos operacijos, išskyrus tas, kurios yra būtinos gerai produktų būklei išlaikyti. Produktus arba siuntas galima saugoti ir siuntas galima skaidyti, kai tai atliekama prižiūrint eksportuotojui ar paskesniam prekių turėtojui, o produktai lieka tranzito šalies arba šalių muitinės prižiūrimi.

2. Laikoma, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų paisoma, jeigu muitinė neturi pagrindo manyti, kad jų nesilaikoma; tokiais atvejais muitinė gali reikalauti, kad deklarantas pateiktų įrodymus, kad nuostatų laikomasi, kurie gali būti pateikiami bet kokiu būdu, įskaitant sutartinius transporto dokumentus, tokius kaip konosamentai, faktiniai ar konkretūs įrodymai, pagrįsti pakuočių ženklinimu ar numeracija, arba bet kokius įrodymus, susijusius su pačiomis prekėmis.“

5 Šio reglamento 97l straipsnio 1 ir 2 dalių tekstas yra toks:

„1. A formos prekių kilmės sertifikatai, kurių pavyzdys pateikiamas 17 priede, išduodami eksportuotojui ar jo įgaliotajam atstovui pateikus raštu prašymą kartu su visais kitais reikiamais patvirtinamaisiais dokumentais, įrodančiais, kad eksportuoti skirtiems produktams gali būti išduotas A formos prekių kilmės sertifikatas.

2. Sertifikatas eksportuotojui išduodamas iš karto po to, kai produktas eksportuojamas arba kai užtikrinamas jo eksportas. Tačiau išimtiniais atvejais A formos prekių kilmės sertifikatas gali būti išduotas po produktų, kuriems jis skirtas, eksporto, jeigu:

a) jis nebuvo išduotas eksporto metu dėl klaidų, netyčinio aplaidumo ar ypatingų aplinkybių; arba

b) kompetentingoms vyriausybinėms institucijoms pateikiama svarių įrodymų, kad A formos prekių kilmės sertifikatas buvo išduotas, bet importuojant produktus nebuvo priimtas dėl techninių priežasčių.“

6 Šio reglamento 97n straipsnio 1 dalies tekstas yra toks:

„A formos prekių kilmės sertifikatai arba sąskaitų faktūrų deklaracijos pateikiamos importuojančių valstybių narių muitinėms, laikantis deklaravimo muitinėje tvarkos.“

Reglamentas (EB) Nr. 732/2008

7 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., iš dalies keičiančio Reglamentus (EB) Nr. 552/97, (EB) Nr. 1933/2006 ir Komisijos reglamentus (EB) Nr. 1100/2006 ir (EB) Nr. 964/2007 (OL L 211, p. 1), 6 ir 9 konstatuojamųjų dalių tekstas yra toks:

„(6) Bendra priemonė turėtų būti taikoma visoms lengvatas gaunančioms šalims, kurių Pasaulio bankas nepriskiria prie dideles pajamas gaunančių šalių ir kurių eksportas yra nepakankamai įvairus.

<...>

(9) Šios lengvatos turėtų būti skirtos tolesniam ekonominiam augimui skatinti ir tokiu būdu siekti patenkinti tvaraus vystymosi poreikį. Todėl šia priemone vertybinių (*ad valorem*) muitų ir specifinių muitų, jei jie netaikomi kartu su *ad valorem* muitu, taikymas lengvatas gaunančioms šalims turėtų būti laikinai sustabdytas.“

8 Šio reglamento 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Numatytos tarifų lengvatos taikomos importuojamiems produktams, numatytiems priemonėse, kuriomis naudojasi lengvatas gaunanti šalis – minėtų produktų kilmės šalis.

2. Taikant 1 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, kilmės taisyklės dėl kilmės statusą turinčių produktų sąvokos apibrėžties bei su tuo susijusios administracinio bendradarbiavimo procedūros ir metodų nustatytos [Reglamente Nr. 2454/93].“

Reglamentas (EB) Nr. 1063/2010

9 Reglamentas Nr. 1063/2010 pakeitė šioje byloje reikšmingas Reglamento Nr. 2454/93 nuostatas.

10 Reglamento Nr. 1063/2010 3 ir 16 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

(3) Atsižvelgiant į Dohos plėtros darbotvarkę, pripažinta, kad būtina užtikrinti geresnę besivystančių šalių integraciją į pasaulio ekonomiką, visų pirma gerinant galimybę patekti į išsivysčiusių šalių rinkas.

Šiuo tikslu reikėtų supaprastinti lengvatinės prekių kilmės taisykles ir prireikus jas sušvelninti, kad lengvatomis besinaudojančių šalių kilmės produktams iš tikrųjų galėtų būti taikomi lengvatiniai muitų tarifai.

<...>

(16) <...>

Dabartinėse taisyklėse nustatytas reikalavimas pateikti dažnai sunkiai gaunamus įrodymus, kad į Europos Sąjungą produktai buvo gabenami tiesiogiai. Dėl šio reikalavimo kai kurioms prekėms, kurios gabenamos su galiojančiu prekių kilmės įrodymu, iš tikrųjų negalima taikyti lengvatinių muitų tarifų. Todėl tikslinga nustatyti naują paprastesnę ir lankstesnę taisyklę, kuria pirmiausia būtų siekiama, kad muitinei pateiktos prekės, kurias deklaruojama išleisti į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje, būtų tos pačios, kaip ir išgabentosios iš eksportuojančios lengvatomis besinaudojančios šalies, ir kad jos nebūtų kaip nors pakeliui pakeistos arba pakitusios.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

11 2011 m. rugpjūčio 11 d. *ADM Hamburg* importavo kelias nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntas iš Kolumbijos, Panamos, Kosta Rikos ir Ekvadoro į Vokietiją, turėdama tikslą išleisti jas į laisvą apyvartą Sąjungoje. Šios keturios šalys, turinčios besivystančių šalių, kurios naudojasi bendrųjų lengvatų sistema, kurią taiko Sąjunga pagal Reglamentu Nr. 732/2008 nustatytą bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą (toliau – BLS šalys), statusą, dėl šių įvairių siuntų pateikė A formos prekių kilmės sertifikatus.

12 Palmių branduolių aliejus į Sąjungą buvo gabenamas supiltas į skirtingas krovininio laivo cisternas. Trijose iš šių cisternų buvo atskirai supiltos ir gabenamos siuntos iš trijų pagrindinėje byloje nagrinėjamų BLS šalių. Ketvirtojoje cisternoje *ADM Hamburg* sumaišė aliejų iš skirtingų siuntų, kilusių iš visų keturių pagrindinėje byloje nagrinėjamų BLS šalių.

13 Prekei pasiekus Vokietiją, *ADM Hamburg* pateikė A formos prekių kilmės sertifikatus ir paprašė visam palmių branduolių aliejaus laivo kroviniui taikyti lengvatinius importo muitus pagal bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą.

14 2011 m. gruodžio 8 d. sprendimu muitinė nustatė importo muitus nesuteikdama lengvatos krovinio daliai, kurią sudarė aliejaus mišinys, supiltas į ketvirtą cisterną, ir nusprendė jai taikyti importo muitus, apskaičiuotus pagal standartinį tarifą.

15 *ADM Hamburg*, atmetus jos administracine tvarka pareikštą skundą, pateikė ieškinį *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgo finansų teismas), kuriuo ji prašė panaikinti 2011 gruodžio 8 d. sprendimą, kuriuo nustatomas importo muitas.

16 Grįsdama savo ieškinį *ADM Hamburg*, be kita ko, tvirtino, kad aliejaus laikymas bendrai transportuojant yra neutralus kilmės atžvilgiu, o muitinė manė, kad lengvatinis tarifas gali būti taikomas tik produktams, dėl kurių įrodoma, kad jie nebuvo pakeisti, o taip nebuvo padaryta šiuo atveju.

17 Tokiomis aplinkybėmis *Finanzgericht Hamburg* (Hamburgo finansų teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje nustatytas materialus reikalavimas, pagal kurį produktai, deklaruoti išleisti į laisvą apyvartą Europos Sąjungoje, turi būti tie patys kaip produktai, eksportuoti iš šalies, kurios kilmės jie yra laikomi, yra įvykdomas esant situacijai, kaip nagrinėjamoji, jei kelios nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntos iš skirtingų bendrųjų

muitų tarifų lengvatų sistema besinaudojančių eksportuojančiųjų šalių, kurių kilmės jos yra laikomos, į Europos Sąjungą importuojamos ne atskirai (fiziškai atskirtos), o, priešingai, supiltos į tą pačią laivo cisterną ir šioje cisternoje esantis mišinys importuojamas į Europos Sąjungą, todėl gabenant šiuos produktus ir prieš išleidžiant juos į laisvą apyvartą kiti produktai, pirmiausia tie, kuriems netaikomas lengvatinis režimas, į gabenančio laivo cisterną negalėjo patekti?“

Dėl prejudicinio klausimo

18 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokioje situacijoje, kokia susiklostė pagrindinėje byloje, kai pateikti galiojantys kilmės sertifikatai, nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntų lengvatinė kilmė, kaip ji suprantama pagal Reglamentu Nr. 732/2008 sukurtą bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemą, gali būti pripažinta net ir tada, kai šios prekės buvo sumaišytos laivo cisternoje gabenant į Sąjungą, kai yra aišku, kad kiti produktai, pirmiausia tie, kuriems netaikomas lengvatinis režimas, į tą cisterną nebuvo supilti.

19 Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, reikalaujama, kad produktai, deklaruoti išleisti į laisvą apyvartą Sąjungoje, būtų tie patys kaip produktai, eksportuoti iš lengvatomis besinaudojančios šalies, kurios kilmės jie yra laikomi, ir kad prieš tai, kai produktai deklaruojami išleisti į laisvą apyvartą, jie nebūtų kaip nors pakeisti ar perdirbti arba jiems nebūtų taikytos operacijos, išskyrus tas, kurios būtinos gerai produktų būklei išlaikyti.

20 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog pagrindinėje byloje nagrinėjami produktai yra visiškai vieni kitus pakeičiantys ir turi tokias pat savybes. Todėl gabenant atliktas šių produktų sumaišymas nepakeičia jų esmės.

21 Be to, žinoma, kad kiekviena pagrindinėje byloje nagrinėjama nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siunta turi galiojantį lengvatinės kilmės sertifikatą. Todėl šioms siuntoms iš principo taikoma ta pati tarifų sistema.

22 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teiginių taip pat matyti, kad kiti produktai, kuriems taikoma kita tarifų sistema, nebuvo supilti į ketvirtojoje krovininio laivo cisternoje buvusį aliejaus, sudaryto iš skirtingų siuntų, kilusių iš kiekvienos iš keturių minėtų BLS šalių, mišinį.

23 Todėl produktai, turintys pagrindinėje byloje nagrinėjamų nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntų savybių, vien dėl to, kad buvo sumaišyti laivo cisternoje gabenant į Sąjungą, negali tapti ne tais produktais, kurie buvo eksportuoti iš lengvatomis besinaudojančios šalies, kurios kilmės jie yra laikomi.

24 Siekiant išsiaiškinti, ar tenkinami Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalyje nustatyti reikalavimai, reikia nustatyti, ar produktų, turinčių tokias savybes, kokias turi pagrindinėje byloje nagrinėjamos nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntos, sumaišymas yra pakeitimas, perdirbimas ar operacija, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

25 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad pats šios nuostatos antro sakinio tekstas neleidžia nustatyti aiškios žodžių „pakeitimas“, „perdirbimas“ ar „operacija“ reikšmės.

26 Be to, pažymėtina, kad Reglamente Nr. 2454/93 šie žodžiai nėra apibrėžti.

27 Reikia priminti, kad kai Sąjungos teisės nuostata nelabai aiškiai suformuluota, reikia atsižvelgti į kontekstą, kuriame ji vartojama, ir į ja siekiamus tikslus (Sprendimo *PPG ir SNF / ECHA*, C-625/11 P, EU:C:2013:594, 34 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

28 Kaip savo išvados 24 ir 25 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnis yra jo I dalies IV antraštinės dalies 2 skyriuje, kuriame kalbama apie lengvatinę prekių kilmę. Dar konkrečiau – ta nuostata yra 1 skirsnio 2 poskirsnyje, kuriame pateikiama sąvokos „kilmės statusą turintys produktai“, t. y. BLS šalies kilmės produktai, apibrėžtis.

29 Taigi, atsižvelgiant į šios nuostatos tekstą ir kontekstą, reikia konstatuoti, kad ja iš esmės siekiama užtikrinti, kad produktai, deklaruoti išleisti į laisvą apyvartą, būtų kilę iš BLS šalies, o ne iš trečiosios šalies.

30 Tokiomis aplinkybėmis kelių produktų, kilusių iš BLS šalių, sumaišymas, kai jie gabenami, kuris nepakeičia šių produktų esmės ir nesukelia abejonių dėl jų kilmės, negali būti laikomas pakeitimu, perdirbimu ar operacija, neleidžiančiais nustatyti šių produktų kilmės, be kita ko, pagal Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalį.

31 Be to, iš Reglamento Nr. 1063/2010 3 ir 16 konstatuojamųjų dalių matyti, kad šiuo reglamentu atlikta bendrųjų lengvatų sistemos reforma siekiama supaprastinti lengvatinės prekių kilmės taisykles ir prireikus jas sušvelninti, kad lengvatomis besinaudojančių šalių kilmės produktams iš tikrųjų galėtų būti taikomi lengvatiniai muitų tarifai.

32 Konkrečiai dėl Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio pažymėtina, kad iš Reglamento Nr. 1063/2010 16 konstatuojamosios dalies matyti, jog juo siekiama Reglamente Nr. 2454/93 nustatyti naują paprastesnę ir lankstesnę taisyklę, kuri pakeistų ankstesniąją, kurią taikant kai kurioms prekėms, kurių kilmės įrodymai būdavo tinkami, būdavo netaikoma lengvatinė muitų tarifų sistema.

33 Be to, kaip pažymima Reglamento Nr. 732/2008 9 konstatuojamojoje dalyje, lengvatinių sistemų, kaip antai šiuo reglamentu sukurtos bendrųjų muitų tarifų lengvatų sistemos, tikslas yra skatinti ekonominį augimą ir siekti patenkinti tvaraus vystymosi poreikį.

34 Tokiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalies negalima aiškinti taip, kad ja neleidžiama pripažinti produktų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, kilmės vien dėl to, kad jie buvo sumaišyti, jei sumaišymas nesutrukdė kompetentingoms valdžios institucijoms įsitikinti, kad visi eksportuoti produktai buvo BLS šalies kilmės.

35 Atsižvelgiant į visus šiuos svarstymus, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: Reglamento Nr. 2454/93 74 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad tokioje situacijoje, kokia susiklostė pagrindinėje byloje, kai pateikti galiojantys kilmės sertifikatai, nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntų lengvatinė kilmė, kaip ji suprantama pagal Reglamentu Nr. 732/2008 sukurtą bendrųjų lengvatų sistemą, gali būti pripažinta net ir tada, kai šios prekės buvo sumaišytos laivo cisternoje gabenant į Sąjungą, kai yra aišku, kad kiti produktai, pirmiausia tie, kuriems netaikomas lengvatinis režimas, į tą cisterną nebuvo supilti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

36 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 2010 m. lapkričio 18 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1063/2010, 74 straipsnio 1 dalis

turi būti aiškinama taip, kad tokioje situacijoje, kokia susiklostė pagrindinėje byloje, kai pateikti galiojantys kilmės sertifikatai, nerafinuoto palmių branduolių aliejaus siuntų lengvatinė kilmė, kaip ji suprantama pagal 2008 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 732/2008 dėl bendrųjų tarifų lengvatų sistemos taikymo nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., iš dalies keičiančiu Reglamentus (EB) Nr. 552/97, (EB) Nr. 1933/2006 ir Komisijos reglamentus (EB) Nr. 1100/2006 ir (EB) Nr. 964/2007, sukurtą bendrųjų lengvatų sistemą, gali būti pripažinta net ir tada, kai šios prekės buvo sumaišytos laivo cisternoje gabenant į Sąjungą, kai yra aišku, kad kiti produktai, pirmiausia tie, kuriems netaikomas lengvatinis režimas, į tą cisterną nebuvo supilti.

Parašai.